

הסיפור שלי

סיפור מעורך השראה
לשולחן השבת

דע מאין באת

רוברט קרמניצר

צאצאים לאדמו"ר מקרמניץ ורעייתו הרבנית, שהייתה בתו של המגיד ממזריטש - תלמידו, ממלא מקומו וממשיך דרכו של הבעל שם טוב.

כשנה לאחר פטירת אבי, בשנת תשל"ה (1975), הייתי מעורב בעסקת נדל"ן. מבלי להיכנס לכל הפרטים, התבקשתי על ידי אזרח סיני מהונג קונג לרכוש נכס בסידיני, שיימכר לאחר מכן לממשלה זרה המחפשת מקום מתאים עבור מבנה השגרירות שלה. היה צפוי לי רווח נאה מהעסקה, והסכמתי להיות מעורב, בתנאי שהמוכר ייחשף לפרטי העסקה מבעוד מועד. הובטח לי שכן יהיה, אך כאשר התברר ברגע האחרון שזה לא עומד לקרות, משכתי את ידי מהעסקה. אולם, סברתי שיהיה זה בלתי הוגן שהשותף הסיני ירוויח כתוצאה מהפרישה שלי, והוסכם שחלקי ברווחים ייתרם לטובת מטרת צדקה שאבחר.

כך קרה שתרומה בסך מאה וחמישים אלף דולר (כמעט מיליון דולר בערכים של היום) הוצעה לישיבת חב"ד בראשות הרב פנחס פלדמן, שליחו של הרבי בסידיני, אוסטרליה. הרב פלדמן נדהם מהסכום העצום, וביקש ממני שאכתוב על כך לרבי, אם כי לא פירט מה עליי לכתוב.

אף שאז כבר למדתי תורה עם הרב פלדמן, עדיין לא הבנתי את העולם הדתי, ולא ידעתי מיהו הרבי. כיום אני נבון עד עמקי נשמת ממידת הבורות שהפגנתי, ומהמכתב שכתבתי לרבי בשעתו. תוכן המכתב היה פחות או יותר כך, "שלום! מה שלומך חבר? שמעתי שאתה רבי. גם אני סוג של רבי, כי אבי אמר לי שאני צאצא של אדמו"ר מקרמניץ. אז, בתור אדמו"ר אל אדמו"ר, רק רציתי לומר שלום מסידיני, אוסטרליה, ואם

נולדתי במומביי, הודו, לשם נמלטו הוריי לאחר פלישת הנאצים לפולין בשנת תרצ"ט (1939). תחילה הם ניסו להגיע לארץ ישראל, אך הבריטים, ששלטו אז במה שנקרא "המנדט על פלשתינה", מנעו זאת מהם. הם גם לא הצליחו להשיג ויזה לארצות הברית, ולכן הסתפקו באפשרות הכי טובה שנותרה: הם חיו בהודו במשך שבע שנים, ואחר כך היגרו לאוסטרליה, כשהייתי בן שלוש.

גדלתי בבית שניתן להגדירו כנטול חינוך יהודי; למעשה, הייתי מתאר את אבי כאנטי-דתי. עקב השקפת עולמו, שעוצבה במידה רבה כתוצאה מהשוואה, נשלחתי לבית ספר יוקרתי לא-יהודי, ורק בשנות השלושים לחיי התחלתי להיוודע ליהדות. לפני שפגשתי בחב"ד, בקושי ידעתי מהו יום כיפור.

אולם, בשוכבו על ערש דווי, סיפר לי אבי כי למרות שהוא לא ראה בעין יפה את התעניינותי ביהדות, הוא חש צורך לספר לי שאנו נצר למשפחה חסידית מיוחסת:

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the REBBE

אוכל להיות לעזר בדרך כלשהי, עדכן אותי בבקשה. בכל מקרה, כל טוב ובהצלחה, להתראות".

מיותר לציין שלא קיבלתי מענה לאותו מכתב. כמו כן, לא זכיתי למענה על מכתביי התקנייים יותר, ששלחתי בהמשך ככל שהלכו והתרחבו ידיעותי בענייני יהדות. לבסוף, רק בשנת תשד"מ (1984) - כאשר הייתי מעורב בפתיחתו של בית ספר עלייסודי דתי לבנות, ודיווחתי לרבי על ההתקדמות במיזם זה - קיבלתי את המענה הראשון שלי מהרבי. וכך כתב (בתרגום חופשי מאנגלית):

יהי רצון שה' ימלא את משאלות לבבו לטובה בכל העניינים עליהם כתב. בוודאי אין צורך להדגיש בפניו באריכות, כי מאחר שה' הוא מקור כל הברכות, והצינורות לקבלתן הם הנהגה בחיי היום יום בהתאם לרצונו, הרי שכל תוספת מאמץ בענייני תורה ומצוות, עם היותם חובה כשלעצמם, מרחיבה את הצינורות הללו. ומובן שתמיד יש מקום להתקדמות בכל ענייני טוב וקדושה, תורה ומצוות, שהינם אינסופיים, בהיותם קשורים עם האינסוף.

הדבר התמוה במכתב זה היה ששמי נכתב - הן בגוף המכתב, הן על המעטפה - בצורה שונה מהדרך שבה אני רגיל לכותבו. ברור שדבר זה היה במכוון, ולא סתם שגיאת כתיב, מאחר שהשם שהוקלד תוקן פעמיים בכתב יד "קרמניץ".

חקרתי מעט את הנושא, וגיליתי כי לפני מאתיים שנה, כך היו הוגים את שם משפחתי, ולכן שיערתי שהרבי ביקש בכך לאשר בעדינות את מכתבי המביך שנשלח שמונה שנים קודם, ושבזכות הזכרתי את ייחוסו, והוא עשה זאת ברוח טובה, ובצירוף ברכות.

את הרבי התאפשר לי לפגוש לבסוף בשנת תשמ"ו (1986). לפני הנסיעה לניו יורק כתבתי לו כדי לבשר על מצבי בלימוד התורה. בפרט, התקשיתי מאוד בלימוד לשון הקודש, והשקעתי מאמצים רבים עד שבסופו של דבר הצלחתי לקרוא ולהבין ספרי קודש בעצמי. בזאת הייתי הכי גאה, וזה הדבר ששיתפתי במכתבי בתחושת סיפוק וניצחון, וביקשתי את ברכת הרבי להמשך הצלחה במאמצי.

באותו שלב הרבי כבר לא נפגש עם אנשים ביחידות, אך אפשר היה לפגשו ולשוחח עמו קצרות במהלך חלוקת הדולרים לצדקה בימי ראשון. לעולם לא אשכח את הרגע שבו הגיע תורי, לאחר שנדחקתי קדימה על ידי

הקהל הרב וניצבתי מול הרבי. כל מי שהמתין בתור לקבל דולר מהרבי, מבין את תחושת יראת הכבוד שמעוררת חוויה זו של לעמוד לפתע פנים אל פנים מול הרבי.

אני זוכר את עצמי מביט אל תוך עיניו התכולות והחודרות, רואה את חיוכו החם ומקבל מידו את שטר הדולר. הוא אמר לי משהו, אך לא היה לי שום מושג מה זה היה; אפילו לא קלוש. ובאותו רגע הורו לי להתקדם כדי לפנות מקום לבא בתור.

ידידי יענקי ברבר שעמד אחריי אמר לי לאחר מכן, "זה היה מאוד מעניין". לא הבנתי למה התכוון בדבריו, והוא הסביר, "הרבי דיבר אליך בלשון הקודש, לא בעברית מודרנית".

מיד הבנתי מדוע הוא עשה זאת - היה זה בעקבות אותו מכתב ששלחתי, ובו התגאיתי בכך שאני מסוגל ללמוד תורה בעצמי. הרבי אישר את קבלת המכתב ואת תוכנו בכך שדיבר אליי בלשון הקודש (שאותה הבנתי, כך התברר, פחות טוב משסברתי).

מסתבר שלרבי היה איזשהו מחסן מוחי עבור כל אדם שאי פעם חלק עמו פיסת מידע אישי. נדמה היה שאיכשהו הוא אוצר בזיכרונו את הכול, ושולף את הזיכרון הרלוונטי ברגע המתאים. בעיניי, זה פשוט מדהים - אלא שזו רק אחת מהתכונות המדהימות של אדם קדוש זה.

רוברט קרמניצר הוא משפטן העוסק בעריכת דין בסידני, אוסטרליה. הוא גם מחברם של עשרה ספרים בנושאי חסידות, ביניהם אוסף סיפורים עם הרבי מכלי ראשון בשם "מפגשים אוסטרליים". הוא רואיין בחודש מנחם אב תשע"ז (2017).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב של מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשל"ג (1972) — לאחר שנפגש עם הרב אברהם חפוטא, ראש ישיבת הרמב"ם ובית יוסף בתל אביב, ששיתפו בקשיים להשגת האישורים הנדרשים להרחבת הישיבה על שטח ציבורי מסוים, פנה הרבי ביוזמתו לראש עיריית תל אביב, ודחק בו לסייע בפתרון הבעיה ובהשגת האישור המיוחל. "בשים לב שזה נוגע לעניין יסודי של לימוד תורה בריבים", כתב הרבי, "ובפרט מוסד מעדת הספרדים, שלנוער שלהם יש בעיות מיוחדות, ובפרט בעיות קליטה אחרי שעקרו ממדינות שבהן חיו מאות בשנים ועלו לארץ הקודש ת"ו, וצריכים להסתגל לתנאי חיים שונים בהחלט מאלו שהורגלו בהם". זמן קצר לאחר מכן הוסדרו העיכובים הבריורקטיים, והשטח הוקצה לטובת הרחבת הישיבה.¹

א' במרחשון